

Skövde kommun

Rektorn vid Svärtagårdsskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Svärtagårdsskolan
i Skövde kommun

Tillsyn i Svärtagårdsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Skövde kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Svärtagårdsskolan besöktes av Skolinspektionen den 25 september 2012.

Fakta om skolan

Svärtagårdsskolan ligger i samhället Skultorp, knappt en mil söder om Skövde. Vid skolan går 131 elever fördelade på förskoleklass och en klass i varje årskurs 1-6. Gruppernas storlek varierar mellan 14 och 24 elever. Verksamheten omfattar också ett fritidshem med tre avdelningar för olika åldersgrupper. Till och med läsåret 2011/12 hade skolan ingen verksamhet i årskurs 6. Den pedagogiska personalen är indelad i två arbetslag; ett för förskoleklassen och årskurserna 1-3 och ett för årskurserna 4-6.

I kvalitetsredovisningen för läsåret 2011/12 redovisar Svärtagårdsskolan både resultaten på nationella prov och pedagogernas samlade bedömning av elevernas kunskapsresultat i samtliga årskurser och ämnen. Våren 2012 uppnådde 90 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivån vid det nationella provet i matematik. Vid provet i svenska uppnådde 80 procent av eleverna kravnivån. Enligt pedagogernas samlade bedömning ligger kunskapsresultaten i matematik och svenska i nivå med resultaten på de nationella proven. Kunskapsresultaten i årskurs 3 var enligt pedagogernas bedömning högre i de ämnen där det inte finns nationella prov. Eleverna i årskurs 5 genomförde inte de nationella proven våren 2012. I engelska, matematik och svenska bedömde pedagogerna att nästan alla elever i årskurs 5 uppnådde förväntade kunskapsresultat. I övriga ämnen bedömde pedagogerna att samtliga elever uppnådde förväntade kunskapsresultat.

Helhetsbedömning

Rektorn vid Svärtagårdsskolan har påbörjat ett stort arbete för att utveckla skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolinspektionen ser positivt på detta utvecklingsarbete. Det finns dock fortfarande brister i hur det systematiska kvalitetsarbetet genomförs. Skolan behöver skapa sig en bättre förståelse för varför verksamhetens resultat ser ut som de gör och utifrån denna förståelse formulera åtgärder för att utveckla verksamheten. I övrigt visar tillsynen inte något annat än att rektorn vid Svärtagårdsskolan tar ansvar för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen för utbildningen.

Individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram är viktiga delar i skolans arbete med att skapa förutsättningar för alla elever att nå de mål som formule-

ras i läroplanen och kursplanerna. De individuella utvecklingsplanerna ska tydliggöra vilka insatser skolan behöver göra för att varje elev ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Åtgärdsprogram av hög kvalitet, där det tydligt framgår vad skolan ska göra för att tillgodose elevens behov, är av stor vikt i arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns brister på båda dessa områden.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skövde kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 januari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Skövde kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorn ska se till att åtgärdsprogram anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Skolan ska ge studiehundledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon, enligt skollagen, ges sådant stöd och ett åtgärdsprogram ska utarbetas för eleven. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Enligt skolförordningen ska en elev få studiehundledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Svartagårdsskolan har redovisat exempel på utarbetade åtgärdsprogram. Exemplet visar att åtgärder ibland är beskrivna på ett så övergripande sätt att det inte framgår hur åtgärderna ska utformas för att tillgodose elevens behov.

Detta kan, enligt Skolinspektionens bedömning, medföra att de åtgärder som faktiskt genomförs inte blir anpassade utifrån elevens behov. Att eleven ska ha "enskild undervisning" med en viss omfattning eller arbetar "i mindre grupp

där hon får stöd" är exempel på sådana beskrivningar. Det framgår inte heller alltid av åtgärdsprogrammen hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I intervju med rektorn och skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2011/12 framkommer också att det finns behov av studiehandledning på modersmålet som skolan inte tillgodoser.

Utredningen visar att de åtgärdsprogram som utarbetas vid skolan inte alltid uppfyller skollagens krav och att det finns behov av studiehandledning på modersmålet som skolan inte tillgodoser. Huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skövde kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- De individuella utvecklingsplanerna ska innehålla skriftliga omdömen som avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.
- Av de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner. Av de skriftliga omdömena går det inte att utläsa hur elevens kunskapsutveckling förhåller sig till kunskapskraven i respektive ämne. De består ofta endast av ett konstaterande av att eleven "följer förväntad nivå för kursen". Det förekommer också att elevens kunskapsutveckling ställs i relation till det centrala innehållet i kursplanen istället för kunskapskraven. Beskrivningarna av vilka insatser som behövs för att främja elevens kunskapsutveckling lägger ofta tyngdpunkten på elevens ansvar istället för skolans. De är också ofta så vagt formulerade att det inte framgår hur insatsen ska främja elevens kunskapsut-

veckling. Exempel på detta är att eleven ska arbeta med "problemlösning på mattelektioner" eller "tränar på" olika ljud i svenskan.

Utredningen visar att de individuella utvecklingsplaner som skrivs vid skolan inte alltid innehåller omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. De sammanfattar inte heller alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven i samtliga ämnen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Skövde kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolans plan mot kränkande behandling innehåller inte en beskrivning av vilka konkreta åtgärder, med utgångspunkt i en aktuell kartläggning, som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av Svärtagårdsskolans "Likabehandlingsplan" som också innehåller skolans plan mot kränkande behandling. Planen består till stora delar av en beskrivning av skolans rutiner för arbetet mot kränkande behandling. Det finns bland annat rutiner för kartläggning och analys för att komma fram till vilka åtgärder som behövs. I planen och intervju med rektorn framkommer också att skolan har genomfört sådana kartläggningar. Planen innehåller dock ingen beskrivning av vilka konkreta åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling som skolan avser att påbörja eller genomföra under året mot bakgrund av kartläggningen.

Utredningen visar att Svärtagårdsskolans inte har en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav. Huvudmannen ges därför en anmärkning och måste se till att bristen åtgärdas.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ser inte i tillräcklig utsträckning till att skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som består i utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska det på skolenhetsnivå genomföras ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls och kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Ett av de verktyg som skolan använder är den årliga kvalitetsredovisningen. Redovisningen bygger på en mall som är gemensam för kommunens skolor. Skolinspektionen har tagit del av skolans kvalitetsredovisningar för läsåren 2010/11 och 2011/12. Den förra innehåller mycket lite av analys och åtgärder för förbättring av verksamheten. Den brister även i redovisningen av skolans resultat på olika områden. Kvalitetsredovisningen för läsåret 2011/12 innehåller en tydligare beskrivning av verksamhetens resultat som också analyseras avseende till exempel kunskaper, likabehandling och arbetet med särskilt stöd. Redovisningen innehåller också en arbetsplan för nästföljande år. Enligt Skolinspektionens bedömning är det dock svårt att se kopplingen mellan analysen och de åtgärder som beskrivs i arbetsplanen. Analyserna utelämnar också viktiga områden. Det finns till exempel ingen beskrivning av skolans syn på orsaken till skillnader mellan ämnen i hur stor andel av eleverna som bedöms uppnå kunskapskraven.

Rektorn vid Svärtagårdsskolan tillträdde sin tjänst inför läsåret 2011/12 och uppger att hon har uppmärksammat brister i skolans arbete med att systematiskt följa upp och utveckla utbildningen. Mot denna bakgrund har rektorn, i samarbete med närliggande skolor, tagit fram nya rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet. Rutinerna tar sin utgångspunkt i skollagens krav och består av

ett system för att beskriva och analysera skolans resultat i förhållande till utbildningens mål. Resultaten av analyserna ska användas för att formulera förbättringsåtgärder.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans kvalitetsarbete. Mot bakgrund av det utvecklingsarbete som pågår vid skolan bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga. Huvudmannen ges därför en anmärkning och måste se till att bristerna åtgärdas.

Författning

4 kap. 4 § första stycket skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit avdelningsjurist Charlotte Fagher.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Oskar Cliffordson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).